

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ivlii Fatii S. J. Liber De Mortificatione Nostrarvm
Passionvm, Prauorumque affectuum**

Fazio, Giulio

Köln, 1604

De quatuor exercitijs tanquam instrumentis Mortificationis, Renunciationis,
Abnegationis, Resignationis & Indifferentiæ, & primùm de Renunciatione.
VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60991)

DE MORTIFICA T.

quam ulterius pullulabunt: nihilominus
amen multum iuvat ad extirpandas etiã
radices, prædictis alijsque modis debilita-
re & infringere vires iræ, aliarumque pas-
sionum inordinatarum; hæc enim ratione,
debilitatã uã, facilius erit eam ex animis
nostris radicitus euellere.

Quolibet ergo ex prædictis sex pugnã-
tis generibus, pluribusque alijs licebit, gra-
tia Dei adiuvante, decertare, non solum
aduersus iram, sed etiam aduersus quamli-
bet passionem & vehementiam potentia-
rum nostrarum, gloriosamque inde con-
sequi victoriam. Restat ergo, vt alacri a-
nimo ac debita cum prudentia & mode-
ratione, hæc arma tam salutifera arripia-
mus, & egegium hoc spirituales mili-
tariæ studium prosequamur, istã animi in-
ductione & magnitudine, qua David ge-
nerosus ille miles præditus erat, cum dice-
ret: *Persequar inimicos meos; & comprehen-
dam illos, non conuertar, donec deficiant.*

psal 17.

CAPVT VIII.

De quatuor exercitijs tamquam instrumentis
Mortificationis, Renunciationis, Abnegatio-
nis, Resignationis, & Indifferen-
tiæ, & primùm de Re-
nunciatione.

SI quis in siluestri campo, vepribus & spinis obsito, viridarium domesticum plantare vellet: primò omnium spinas & vepres omnes euellere debet. Ita plantaturus in anima sua hominum virtutum Christianarum, si non inanam operam sumere velit, spinas & tribulos inordinatorum affectuum, palliumque prius euellat necesse est. Et quemadmodum hac ipsa de causa in transformationibus naturalibus, generatio *vivum ex corruptio alterum*; & in mutationibus moralibus, dispositio perficiens, supponit ordinariè remotionem suorum contrariorum: ita fit in generatione hominis spiritualis quem semper carnalis hominis destructio præcedere debet; & ad ipsam hominis spiritualis perfectionem acquirendam, supponenda necessariò est, remotio impedimentorum & impedimentorum, quæ perfectioni aduersantur.

Ad hunc itaque finem, remouendi licet à nobis hæc impedimenta, quatuor exercitia tamquam instrumenta Mortificationis requiruntur; Renunciationis scilicet, Abnegationis, Resignationis & Indifferentiæ. Vt autem hæc materia plenius intelligatur operæpretium esse estimauimus, de singulis in specie ac distinctè differere, atque in mediū adferre, quæ

DE MORTIFICAT. 79

Ex grauium auctorum sententia sen-
tendum sit, Et vt à Renunciatone incipia-
mus, dicemus primò, 'de duobus generi-
bus Renunciationis. Secundo, quæ sit
vera & præcisa Renunciatio, distincta ab
alijs tribus, quas diximus, exercitationi-
bus. Tertio, demonstrabimus non suffice-
re, vt homo in principio suæ conuersionis
hanc resignationem suscipiat, sed re-
quiri vt toto vitæ suæ decursu constanter
in illa perseueret.

Renunciatio igitur, vel, vt alij vocant,
Abrenunciatio varias notiones habet apud
auctores, qui de ipsa scribunt. Sæpe enim
laicissimè accipitur pro omnium rerum
terrenarum perfecta abdicatione animi,
cuius absoluta depēdētia in omnib⁹ nostris
voluntatibus & desiderijs à sola Dei volun-
tate, eorumq; qui nos loco Dei gubernāt.

Hac significatiōe comprehendit Renun-
ciatio sub se Abnegationē, Resignationē,
& Indifferentiam, appellaturq; à Ioanne
Cassiano & Climachio *Nuditas*, aliquando
Vacuitas, aliquando *Peregrinatio*. Sanctus

Basilius, postquā multis verbis & cir-
cumstarijs descripsisset latè sumptam hanc
Renunciationem, tandem concludit: *Quod*

pertractatio cordis humani ad conuersationem
caelestem, vt dicere queamus. Nostra cōuersatio
incalis est. Et postquā posuisset illa, quorū

D. 4

debet

S. Basilius
Reg. f. 12
us disp.
cap. 8.

80 DE MORTIFICAT.

debet fieri Renunciatio, tandem ad lit-
hominē verē dici posse, tunc demum hanc
fecisse Renunciationem, cum eō peruen-
rit. *vt totus mundus ei crucifixus sit, & ipse
mundo.*

Cass. lib. 4. Instit. sap. 34. Cassianus quoque hanc Renunciatio-
nem, Nihil aliud esse dicit, quā crucis &
Mortificationis indicium. Quam sententiam
cū latius explicasset, sub persona Abbatis
Pynuphij, tandem capite sequenti his ver-
bis rem concludit: *Sicut ergo crucifixus qui
iam non pro animi sui motu, membra sua que
quam monendi & conuertendi habet potestatis,
ita & nos voluntates nostras ac desideria non
secundum id, quod nobis suauē est ac delectat
ad presens, sed secundum legem Domini, quā
nos illa confrinxerit, applicare debemus. Hac*

Cass. col. bas. 3. ille. Idem Abbas alibi tres species Renun-
ciationis huius statuit, primamque dicit
esse; *Qua corporaliter vniversus mundi diuiti-
as, facultatesque contemnimus. Secundam
Qua mores, vitia, affectusque pristinos animi
carnisque respicimus. Tertiam. Qua mentem
nostram de presentibus vniversis ac visibilibus
euocantes, futura tantummodo contemplamus.*

Climac. de castit. grad. 15. Climachus item tractans de hac Renun-
ciatione ita loquitur: *Abrenunciatio
quidem doctissimi viri pulchrē definit.
aiunt quippe, illam inimicitiam esse aduersus
corpus, & aduersus quandam concupiscentiam
inextinguibilem.*

DE MORTIFICAT.

...orabile bellum. Idem alibi eodem ferè
...adus constituit Renunciationis ; quos
...Cassianus supra, cum inquit: Nemo in cele-
...thalamum coronatus ingreditur, nisi qui
...primam & secundam & tertiam Abrenuncia-
...tionem impleverit, ut scilicet primò abrenun-
...ciat rebus omnibus, hominibus & parentibus.
...secundò, volùtati propriae. Tertio, inani gloriae.
Sed relicta hac Renunciatione, quæ sua
...lititudine Abnegationem, Resignationem
...& Indifferentiam cõprehendit, & tria hæc
...exercitamenta, de quorum singulis sancti
...viri distinctam faciunt mentionem, om-
...nino confundit; agemus de altera Renun-
...ciatione speciali, quæ ab Abnegatione, Re-
...signatione, & Indifferentia distinguitur, pri-
...moque loco ponitur, tanquam ea à qua
...principium ducendum est, si quis ad Ab-
...negationem, Resignationem & Indiffe-
...rentiam peruenire velit, ut infra perspicu-
...erit.

Renunciatio ergo derivatur à verbo Re-
...nunciare, quod propriè loquendo, nihil ali-
...ud est, quam nuncium rebus externis re-
...mittere. Hinc Renunciatio vi suæ propriae
...significationis, non se latius extendit, quàm
...ad abdicacionem, & fugam bonorũ tem-
...poralium, qualia sunt divitiæ, parçes, pa-
...tricia, honores & alia huiusmodi exteriora.

Quare S. Basilus tractaturus in Regulis
...suis

suis de Renunciatione, capiti aut regulæ
 illi ponit titulum huic significationi con-
 formē in hunc modū; *De nuncio rebus huius
 vite remittēdo*. Ex quo colligim⁹, quod cū
 duplicia sint impedimenta nostræ perfe-
 ctionis, alia interna, vt sunt proprie nostrę
 passiones & affectus inordinati; alia exte-
 rna, vt parentes, amici, opes, patria & simi-
 lia: Renunciatio, vt hęc sumitur, nos tan-
 tum ab externis impedimentis rerum ex-
 ternarum liberet; ita vt talibus mundi in-
 uolucris liberatus homo, nudus nudum
 Christum sequatur. Idcirco B. Climachus

describens hanc renunciationem sub no-
 mine Peregrinationis, sic ait: *Peregrina-
 tio est omnium, quę sunt in patria consistētia
 desertio, quibus à pietatis destinatione aqua
 exercitatione impedimur*. Cassianus item
 eadem de causa appellat eam corporalem
 & localem abrenunciationem. Et S. Basilianus
 vult, omnimodam Renunciationem
 qua in principio huius capituli egimus
 suam habere originem ab hac alienatione
 bonorum externorum. Huius commodi Re-
 nunciatio, inquit ille, *initium sumit ab aliena-
 tione rerum externarum*. Et Cassianus, de
 punctione cordis, inquit, *procedit Abrenuncia-
 tio & contemptus omnium facultatum*. Quod
 propter experientia constat primum esse
 actum, quem diuina vocatio & cordis co-
 punctio.

Climac.

grad. 3. de

peregrin.

Cass. col.

3. cap. 7.

S. Bas. re-

gul. fus.

disp. c. 8.

Cass. lib. 4.

Institut.

cap. vlt.

DE MORTIFICAT. 83

punctio in homine efficit, esse nauseam
quandam & horrorem omnium rerum
terrenarum: Vnde postmodum nascitur
Renunciatio & abdicatio earum, vt Cas-
sianus significat, cum de timore Dei ait:
Qui cum penetrauerit hominis mentem, con-
temptum ei omnium rerum parit, obliuio-
nem parentum, mundiſque ipsius gignit horro-
rem.

Decipiuntur proinde & grauiffimè ex-
tant, qui putant hoc genus Renūciationis,
cum fit tantum rerum externarum, esse
parui momenti, cum tamen, vt multi sati-
ſtate præſtantes viri, & præcipuè Cassia-
nus, affirmant, à priſcis illis patribus, &
vita Religioſe Magiſtris, tanti ſemper fue-
rit æſtimatum, vt non prius aliquem in ſuū
ordinem aſciuerint, quàm abſolutam fe-
ciſſet Renunciationem omnium bono-
rum externorum, neque hac contenti,
ſumma inſuper diligentia inquirebant,
num de prioribus ſuis facultatibus ſibi vel
minimum obulum reſeruafſet. Ita enim
Cassianus: Summa diligentia perquiritur,
num de priſtinis facultatibus ſuis, inhaſerit ei
vel vniſummi contagio. Affertque hanc
renunciationem: Sciunt enim, inquit, eum ſub mona-
ſterij diſciplina diuturnum eſſe non poſſe, ſi in
conſcientia eius pecunia quantulumcunque la-
tauerit. Quod quidem nemini mirum

Cass. li. 4.
de Inſtit.
cap. 39.

De 6. videri

videri debet; quemadmodū enim hedera, quæ arbori adhæret, etsi illam ornare, & à multis iniurijs tutari videatur, re ipsa tamē encruat, paulatimq; consumit, attrahendo ad se magnam partē nutrimenti & succi, quæ illi ad sui conseruationem, fructusque proferendos erat necessaria. Ita quamdiū homo terrena hæc possidet, licet ipsi commodum aliquod allatura, ac multa etiam incommoda propulsatura videantur, detrimento tamen sunt maximo: fieri non potest, vt sine sollicitudine conseruentur, quæ sollicitudo, deficiente in homine Religioso, primo spiritus feruore; crescit vt plurimū in animo illius, ad eum vt totam aut magnam partem illius vigoris ad se rapiat, qui ad conseruationem & fructificationem in diuino seruitio erat necessarius.

Ex quo postea sequitur, vt successu temporis ipse vel omninò pereat in Religione, aut si in ea manet, fiat tanquam lignum aridum cum exigua, aut ferè nulla luce & gustu rerum diuinarum. Quia vt bene dicit S. Basilius: *Quandounque vel pecuniā, vel aliquid istiusmodi, quod ad fragiles & caducas diuitias pertinet, nobis reseruumus, necesse est in his, mentē nostram, veluti in cœno quodā consepultā esse, & animo ad rerum diuinarū contemplationem aditum precludi.*

*Basil. reg.
fus, dist.
cap 8.*

DE MORTIFICAT. 87

unde ita iacere, ut de celestibus ac promissis
Deo bonis, cogitare non possit. Quod si ad ad-
quandam rerum naturalium cognitio-
nem, philosophi plerique iudicarunt homi-
nem ab huiusmodi rerum temporalium
curis debere esse expeditum; ipsique philo-
sophi hac de causa vitam in summa ege-
state tradiderunt: quid seruo Dei facien-
dum erit, ut ad huius tam præstantis Phi-
losophiæ cognitionem perueniat, quæ
in vera cognitione & imitatione Dei con-
sistit ad quam D. Paulus aspirans dicebat: *Philip. 3.*
Existimo omnia detrimentum esse propter e-
minentem seruitutem Iesu Christi.

Hæc est igitur illa Renunciatio, quam
scriptura sacra nobis præsignificauit in
Abrahamo Patriarcha, quando ille, man- *Genes. 12.*
dato Dei, egressus de terra & cognatione
sua, & domo patris sui, venit in terram,
quam Deus ipsi monstrauerat. Hanc no-
bis adumbravit Helisæus, cum ab Helia *3. Reg. 19.*
vocatus, relicta patria & parentibus, pa-
trique bouum (nec enim aliud possidebat)
maçtato, mox ipsum cœpit sequi, eique
ministrare: Eandem opere præstiterunt
Apostoli, cum vnica Christi voce audita,
continuo, relictis rebus, secuti sunt
eum. Hoc ipsum consilium dedit salua- *Matt. 19.*
tor iuueni quærenti, quid sibi faciendum
esset, ut saluus fieret; Præscripto enim
D. 7 prius

38^a DE MORTIFICAT.

prius documento de præceptorum oblatione, subdidit; Si vis perfectus esse, vende & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & veni, sequere me Denique saluator ad discipulos suos non semel de hac Renunciatione verba fecit. Quin & hæc verba

Luce 14. adiecit. Sic ergo omnis ex vobis, qui non renunciat omnibus, quæ possidet, non potest meus discipulus. Et hic est primus gradus, quem facere debet, quicumque ferio Christum Dominum sequi in religioso statu cupit, ut expressè S. Basilius indicat, cum ait: Monachum oportet cum primis nihil in vita, quod iuris sui proprium sit, possidere. Climachus item, cum ultimum caput sui libri ita concludit: Initium est terrenorum omnium abrenunciatio; finis verò charitatis, Deu.

Basil. ser. de cultu piet. & vitæ Monasticæ. Clim. cap. vii. totius libri.

Illud autem obseruandum est non sufficere ad hoc, ut Religiosus finem sui status consequatur, exuere se semel tantum in principio conuersionis, omnibus illi bonis externis renunciatione prædicta, sed requiri ad satisfaciendum obligationi professionis, ut totâ vitâ persistat in hac renunciatione, & fuga perpetua horum bonorum, ut clarè Cassianus affirmat, cum inductâ personâ Abbatis Abrahami ait: Parum est renunciasse Monachum semel, id est, in primordio conuersionis suæ contempsisse præsentia, nisi is quotidie renuncias

Cassianus collat. 24. cap. 2.

repp

DE MORTIFICAT. 87

perstiterit. Hocque ab antiquis illis Pa-
tribus Scithi & Thebaidis tota vita tam
accuratè fuisse obseruatum; vt ne verbo
quidem, inquit, audeat quis dicere aliquid
suum, magnūque sit crimen, ex ore Monachi
processisse; Codicem meum, tabulas meas, tu-
nicam meam. Et sanctus Basilius in ean-
dem sententiam dicit: Hæc verba meum &
tuum in vniuersum à fratribus vsurpari ratio
verat.

Et certè maximæ infelicitatis, & mise-
riæ argumentum est, videre hominem,
qui semel omnibus bonis temporalibus
Christi causâ nuncium remisit, quibusdā
rebus leuisculis adhærere, quæ quamuis
parui sint momenti; magni tamen & irre-
parabili damni causa esse solent, cum ea
præsertim pace ac spiritus libertate pri-
uent, quæ ad veram solidamque deuo-
tionem comparandam necessariò requi-
ritur: Non nisi ex multa amentia prouenit, Dorotheus
(inquit Dorotheus) vt qui pretiosas ac mag-
nas res reliquimus, ob minimas plurimum
perturbemur. Vnde magnus ille Abbas Py-
mophilus, alloquens quendam nouitium
apud Cassianum, exclamans dicit; Ca-
ssianus, ne quid aliquando eorum resumas,
que renuncians abiecisti, & contra Domini
interdictum, de agro Evangelica operatio-
nis reuersus, inueniaris tunica, qua te spo-
biat.

Dorotheus
serm. 2.
Cass. li. 4.
Inst. tut.
cap. 36.

883 DE MORTIFICAT.

liaueras, reuestiri. Nam sicut Climacho testē: *Nudus Monachus mundi totius est Dominus*; ita terrenarum rerum affectibus reuestitus, sic sui ipsius, earumque rerum, quas ambit, seruus & mancipium vilissimum, & quod hinc sequitur, indignus nomine serui Dei.

Neque in eo sibi quiescendum parabant illi Religiosi, quod semel parentibus in seculo valedixissent; Sed & in Religione, sese ab eorum praesentia, quantum poterant, alienabant, ob damnum videlicet, quod ex illorum congressu familiari sibi impendere intelligebant. Hinc interrogatus Abraham Abbas, num nimia parentum vicinitas Religiosis possit nocere; respondit; tunc ijs minimè nocueram, cum eò usque in Mortificatione processerint, quò Abbas Apollo peruenerat, de quo factum huiusmodi narratur. *Cum ad eum germanus suus in tempesta nocte venisset, implorans, ut de monasterio suo paulisper egressus, ad euellendum bouem, quem cornu patustri eminus inherere flebiliter, querebatur, ei esset auxilio, quia eum solus nequaquam posset eruere; Abbas Apollo pertinaciter obsecranti, cur, ait, iuniorum fratrem nostrum, qui praeteriens, propinquum quam me habueras, non rogasti?*

Erat autem minor frater mortuus ante
anno

*Cass. col.
lat. 24.
cap. 9.*

DE MORTIFICAT. 89

mos quatuordecim. Miratus ille fra-
ter responsum, & existimans eum ex ni-
tia ab alienatione à rebus huius vitæ, fra-
tris sui, demortui non amplius recorda-
ri ait: An nescis fratrem nostrum ante
annos quindecim obiisse? Cui Abbas:
Moras ergo me quoq; ante annos viginti huic
mundo fuisse defunctum, nullaque iam posse, de
huius Cella sepulchro, que ad presentis vite
statum pervenit, tibi conferre solatia?

Quoniam ergo paucissimi reperiun-
tur Religiosi, qui ad hunc Mortificationis
statum & ab alienationis ab amore paren-
tum pervenerint, quæ Abbas Apollo mō-
stravit paucissimis, aut, ut rectius dicam,
nulli cohabitatio vel mora cum parētib;
diuturnior tuta fuit, id quod si necesse es-
set, multis eorum exemplis, quibus paren-
tum convictus male cecit, testis oculus
confirmare possem. Merito igitur Cli-
machus monet: *Ut qui à seculo peregrinan-
tur, mundum iam nullatenus attingant. Solent
enim, inquit, diu sopita vitia facillimè reui-
sere.* Idcirco Abbas Abraham sapien-
ter iudicabat, parentum propinquitatem
esse communiter Religiosis non dū omni-
no mundo mortuis, perniciosam. Hinc
antiqui illi Patres, omnis vitæ Religiosæ
relicti specula quædam clarissima, nō mo-
do pro virili curabant, ne ipsis adessent
paren-

Climac.
grad. 3.
de pere-
grin.

parentibus præsentes, sed nec eorum quidem recordabantur, nisi solum quando ipsos iuxta charitatis regulam Dominum commendabant. Cui rei confirmanda Cassianus exemplum narrat de quodam temporis Religioso: Qui, cum post annos decem, patris ac matris, amicorumque multorum de provincia Ponti complures epistolae delatae fuissent, accipiens grandem fasciculum litterarum, diuque apud semetipsum voluit; Quamvis inquit, cogitationum causa erit mihi harum litterarum, quae me vel ad inane gaudium, vel ad inutiles infructuosas impellunt quot diebus eorum recordatione qui scripserint, intentionem pectoris mei à proposita contemplatione uocabunt? Post quantum temporis dirigenda est haec mentis concepta confusio, quantoque labore rursus ista tranquillitatis reparandus est? si semel animus litterarum permotus, eorum quae recensendo sermones ac volumina quos tanto tempore dereliquit, iterum reuifere, ipsisque cohabitare & animo ac mente ceperit interesse? Quos profecto corpora ter deseruisse nil proderit, si corde eos incipiat intueri, ac memoriam, quam seculo hinc renuncians quisque velut mortuus abdicauit, reuiuiscens eandem rursus admiserit. Haec voluens in corde suo, non solum nullam resolutionem epistolam definiuit, sed nec ipsum quidem

DE MORTIFICAT. 91

ficulum resignare; ne scilicet eorum, qui
 miserant vel nomina recensendo, vel vultus
 recordando à spiritus sui intèrione cessaret. Ita
 ne vi eum constrictum susceperat, igni tradi
 tis comburendum. Ite, inquit, cogitationes pa
 tris pariter concremami, ne me ulterius ad
 illa, que fugi, reuocare tentetis. Hæc ille.

Atque vtinam huiusmodi occasioni
 bus conuersandi cum parentibus, non
 experiremur, magno nostro damno, ea
 dem hæc, aut grauiora etiam incommo
 da, quàm quæ Religiosus ille sibi time
 bat. Nos tamen, nescio quo humano
 respectu ducti, dissimulamus hoc damnum
 nonnunquam toto vitæ nostræ spatio,
 semper in hoc errore versantes; imò ve
 rò, quod magis adhuc deslendum est,
 nulla sæpe necessitate compulsi, sub
 pietatis velo, cupimus parētibus opitulari
 aut saltem cum ipsis agere, ne aliqua eos
 afficiamus molestia; minimè interim per
 pendentes, quod dicit Climachus: *Vtilius*
esse parentes inærore afficere, quàm Deum,
 Bernardus verbis adhuc multò grauiori
 bus, *Serui Dei,* inquit, *qui parentum suo*
rum utilitatem procurant, à Dei amore sese
parant. Quæ cum ita sint, serio tãdem in a
 nimū inducamus, ab illorum nos confort
 io, quantum fieri potest, alienare, & om
 niã erga ipsos affectum exuere nõ aliter at
 que

*Clim. de
 peregrin.
 grad 3.
 Bern sero.
 7. de con
 uersione
 ad sorore.*

*B. si in
Constit.
Monast.
cap. 20.* que erga vita functos, ut S. Basilius scribit
ad Religiosos hortatur, cum ait: *Appropin-*
quis, amicis, parentibusve animi affectione
tam longè oportet esse distinctos, quam longè
eos, qui iam sunt vita defuncti, à vivis videtur
distare.

CAPVT IX.

De Abnegatione sui ipsius in genere.

Postquam Dei servus, Renunciationis
ope, ab externis perfectionis impedimen-
tis, liber effectus est, eo quo dixi-
mus modo, restat, ut interna, appetitus
delicet carnis, prauosque animi affectus,
aggrediatur. Quæ quidem impedimenta,
quo nobis magis sunt interna, & alius in
natura inhaerent; eò maioribus pollent vir-
tutibus retardandi nos ab incepto spiritua-
lis perfectionis cursu, Maiori igitur con-
tentione animi, conatu ac efficacia opus
est, si quidem ab eorum tyrannide libera-
ri cupiamus. Huic finì propriè seruiunt tria
reliqua instrumenta, Abnegationis scilicet,
Resignationis, & Indifferentiæ dicitur, quo-
rum singulis, suo loco, Deo duce, discute-
mus.

De Abnegatione igitur, de qua hoc ca-
pitulum agendum est, duo potissimum expo-
nemus: Primò, quid sit Abnegatio secun-
dum Etymologiam nominis, propriamque
suam.